

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 14. De modis legitimis acquirendi beneficia Ecclesiastica, ac primo de
electione,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

& misericordiaz, tam sibi quam parentibus indigentibus providere.

Immo quantumvis quis patrimonium sufficiens haberet ad suam, & suorum sustentationem; laudabile tamen esset beneficium eo sine appetere, vt plus habeat, quod in elemosynam, aut pios vsus impendat. Quod quidem procedit etiam in Episcopatu (de cuius appetitione maior est, quam de ceteris difficultas) vt non censeatur peccare nobilis, & doctus vir, bonaeque vitae, qui pro ratione suae conditionis, & status indigens, appetit Episcopatum, vt in eo seruans Deo, debitumque officium praestans, habeat vnde sustentetur secundum status, generisque sui conditionem: aut etiam suis, iuxta conditionem status ipsorum indigentibus, proleat de necessitatibus: credatque, non praesumens, sed de auxilio diuino humiliter confidens, se futurum exemplo bonae vitae, & vacaturum officio suo pro viribus; cum interea bene vixerit antea, & literis sufficienter vacauerit: animumque habeat bene viuendi semper, ac peccandi pericula deinceps quoad poterit vitandi, & pijs operibus iuxta suam conditionem vacandi. Ratio est: quia Episcopatus non est res ex se mala, sed indifferens, quae ex fine, vel alia circumstantia ab appetente adiuncta, bona est, vel mala. In tali autem casu non est adiuncta mala circumstantia; ergo nec peccatum. Videri potest Nauar. in sequenti Miscellaneo 37. nu. 6. Quia tamen raro omnes istae circumstantiae concurrunt, Caiet. in verbo, Beneficium, versus Beneficium autem, ait vix possibile esse, tale munus appetere sine peccato; vel ex parte appetentis, qui sit indignus; vel ex parte mediocum, quae sint illicita; vel ex parte finis, qui sit indebitus.

Quarta regula est, In ijs casibus in quibus licitum est appetere beneficia, esse quoque licitum ea procurare. Ratio est, quam habet Caiet. in verbo, Beneficium, versus Beneficium autem: quod beneficium pro se petere, aut procurare, eiusdem moris sit, cuius est illud appetere: hoc excepto, quod procurare cum sit actus externus, qui scandalizare potest, maiore egeat rectitudine, seu cura seruandi circumstantias debitas; quam appetere, qui actus est interior. Ceterum procedit haec regula in eo qui dignus est tali beneficio, quantumvis sit alius dignior, qui procuret: dummodo se pariter subijciat examini & obijciat in concursu: suaque merita, partes, ingenium, industriam, aliaque similia ostendat: Quod non esse illicitum argumento est: tum quod ex Conc. Trid. sess. 24. cap. 18. probetur, vt per edictum etiam publicum, vocentur volentes examinari ad beneficium vacans obtinendum: tum quod inde excitentur multi ad virtutis, & literarum studium: atque sic viri docti, & boni promouentur, & pracludatur Episcopis aditus, ad ea ob fauorem conferenda suis familiaribus, & consanguineis; tum quod obuietur occasionibus simoniae committendae, & mali, ac indigni excludantur a Clero, qui propterea honorabilior, amabiliorque sit populo. Adde quod nunc in vsu, & more positum sit: vt beneficia non dentur nisi petantur aliquo modo; nempe nuntio, vel prece, vel verbo, aliove signo.

Postrema regula est, Aliquando non tantum esse licitum appetere, & petere beneficium: sed etiam illicitum esse illud respicere oblatum: nempe cum interuenit praecipuum Superioris obligans acceptare: aut cum Ecclesiae necessitas ad id compelliuo quod non sint alij idonei: vt si Episcopatus sit in terris hereticorum, aut paganorum, vbi Catholici versantur in periculo amittendi fidem. Extra quos casus, vel alios similes beneficium recusare, non est peccatum: quia Sancti viri id fecerunt: nec item est acceptare oblatum, cum quis fuerit eo dignus, iuxta ante tradita.

CAPVT XIV.

De modis legitimis acquirendi beneficia Ecclesiastica, ac primo de electione.

SUMMARIUM.

191 Quis sit, & quorum beneficiorum sit, ac quotuplex sit electio.

- 192 De potestate electi, & de praesentibus, & beneficijs ad qua electus non eget confirmatione.
- 193 Quis eligere, & quis eligi possit.
- 194 Quaedam tenenda de confirmatione electi.
- 195 Peccatum est mortale ad beneficium eligere, vt indignum: sic & minus dignum relicto digniori.
- 196 Eligens indignum relicto digno tenetur ad restitutionem damnorum secutorum: non autem eligens minus dignum relicto digniori.
- 197 Beneficium digno resignare digniore relicto, aut cum illo permutare, aut illi conferre, quatenus sit peccatum.
- 198 Quando peccat minus dignus concurrens cum digniore in petitione beneficii: & quando item peccet admittens sibi in tali petitione delatum beneficium.
- 199 Quis in electione sit habendus dignior.
- 200 Aliquot casus, in quibus non est peccatum, saltem mortale, in beneficio dignum praeseri digniori.

VT quis legitime acquirat beneficium Ecclesiasticum, plurima quidem requiruntur: sed omnia reducuntur ad duo capita? quorum prius est, vt is cui beneficium conferretur, sit illius capax, prout esse censetur is, qui caret impedimentis in cap. 12. declaratas. Posterius est, vt id ipsum beneficium debito, licitoque modo ei conferatur ab habente ad id legitimam auctoritatem. Plures vero sunt tales modi iure canonico instituti, quibus Ecclesiae ministri suis beneficijs praeficerentur: vocarique solent tituli: in quorum consideratione deinceps versabimur, dicturi primo de electione, secundo de postulatione, & de nominatione, tertio de praesentatione facta a patrono, quarto de simplici collatione, quinto de aliquot alijs modis, maxime de trienniali possessione, sexto de referiptis Apostolicis, & postremo de acquisitione beneficii per indignum.

Electio autem est alicuius personae idoneae vocatio ad beneficium, plurium suffragijs canonice facta, & Superioris auctoritate confirmanda. Ad cuius definitionis notitiam, ac caeterorum quae ad electionem ipsam spectant, faciunt quae Azor docet in 2. parte Moral. Institut. lib. 6. cap. 14. & 15. Sed quia talis modus parum admodum vsitatus nunc est, propter ius nominandi passim concessum Principibus: contenti erimus subiecisse aliquot documenta.

Primum est, Electio nem esse tantum ad praelaturas, vel dignitates Ecclesiasticas coniunctam habentes iurisd. in Ecclesiasticas personas: vt ad Episcopatus, & ad Abbantias, omnesque alias dignitates Praelatorum, qui sunt capita Ecclesiarum siue regularium, siue secularium & auctoritatem habent corrigendi, ac faciendi caetera quae sunt iurisdictionis in foro externo. Fit autem electio a collegio, seu congregatione Clericorum, in quos habetur talis iurisdic. Neque ea tribuit plenum ius in beneficium, sed tantum ius ad illud: vt pote quae indiget adhuc confirmatione Superioris: Episcopi, inquam, vel Papae, a quo & reuocari potest, iuxta c. Nostri, cap. Quater, c. Tum dilectus, & cap. Nihil, De electione.

Secundum est: Electionem esse duplicem: vnam proprie, strictaeque sumptam: & alteram late sumptam. Illa est quae fit a collegio canonicorum, vel conuentu, seu congregatione Clericorum, siue secularium, siue regularium, de qua agitur toto titulo De electione. Et est ea, quam diximus non tribuere plenum ius in beneficio, sed tantum ius ad illud reuocabile per Superiorem; cuius confirmatione indiget: de qua re Azor tractat in citato lib. 6. cap. 16.

Ceterum ante eandem confirmationem obtentam, non potest electus quidquam rerum ad suam dignitatem pertinentium administrare, ex citato cap. Nostri: atque adeo si prius moriatur, quam illam obtineat, beneficium ad quod electus fuit, non censebitur vacare per obitum ipsius, sed alterius; qui prius illud habebat. Post confirmationem vero, plenam habet bonorum temporalium administrationem, potestque exercere spiritalia, quae sunt iurisdictionis fori externi, vt excommunicare, beneficia conferre, iudicare, corrigere, & alia id genus facere: ex c. Transmissam, De electione: etiam si Episcopus adhuc egeat consecratione, vt possit

exercere ea quæ sunt ordinis, vt templa consecrare, conferre ordines, conficere chrismam, & similia, ex cap. Quod sicut, §. Super eo, eodem titulo.

Posterior electio (*late inquam sumpta*) est, qua Canonici, vel alia congregatio Clericorum eligendo, conferunt præturam eam vel dignitatem ad quam eligunt, itaut confirmatione talis electio non indigeat. Cuiusmodi est, nõ tantum ea, qua Papa eligitur a Cardinalibus; sed etiam ordinariæ ea qua generalis præpositus regularium eligitur congregatione generali illius ordinis, cui præficatur electus. Item que electio ad aliquos canonicatus, quæ alicubi fit in Ecclesia Cathedrali, per suffragia Canoniorum, vna cum suffragio Episcopi; aut in Ecclesia collegiata per sola suffragia Canoniorum: id quod ex priuilegio aliquo Papæ, aut ex consuetudine legitime præscripta pendet. Porro propriæ dictæ electionis ad beneficia vltus, vt iam attigimus, fere desit in Ecclesia: vnde nihil est cur immoremur in explicatione solemnitate ad eam requisitæ per cap. Quia propter, De electione, quam habet Sylu. in verbo, Electio secundo.

193

Tertium documentum est: Eligere de iure communi, ex cap. primo De electione, & cap. Congregatio, 16. quest. 7. ac cap. Abbatem, 18. quest. secunda, esse Clericorum pertinentium ad illud collegium, cui Prælati eliguntur: prout ad sæculare quidem collegium cõsentur Canonici pertinere: ad regularem autem Religiosi. Vbi notandum est primo, absentem iusto impedimento detentum non debere per literas dare suffragium, sed instituire procuratorem vnum, vel plures, ex cap. Si quis, De electione, in 6. De qua re videndus est Sylu. in verbo, Electio, 1. quest. 3.

Notandum est secundo: vt Canonicus possit eligere, requirit vt sit maioribus ordinibus, saltem Subdiaconatu, initiatus iuxta Clementinam. Vt ij qui, De ætate, & qualitate: ideoque iuuenem 22. annum nondum attingentem, ius eligendi non habere: quoniam is annus inceptus requiritur ad Subdiaconatum, ex Concil. Trid. sess. 23. cap. 12.

Notandum tertio, eos de collegio regularium, qui nec expresse, nec tacite in illo professi sunt, non habere suffragium in electione Prælati, prout habetur in cap. Ex eo, De electione, in 6. vbi idem quoque statuitur de conuersis. Adde ex Syluestro in sequenti quest. 4. de iure communi, nec excommunicatum eligere posse, nec suspensum ab officio, nec interdictum, nec eum qui scienter celebravit in loco interdicto, nisi priuilegiatus esset: nec eos qui scienter elegerunt indignum, nec irregulares, nec eum, qui per laicalem abulum elegerunt: nempe si electores de consilio, & voluntate laicorum aliquem elegerunt, vel si conuocauerunt personas laicæ ad ferendum simul cum ipsis suffragium contra præscriptum capituli Cum terra, & cap. Massana, De electione. Non est vero prohibitum post electionem requirere earundem personarum assensus: sed ita vt eo non obiecto, et nihilominus valeat, ex eod. c. Cum terra, in fine.

Quartum est: non posse quo quis eligi: sed tantum eos qui iuxta dicta in præcedentibus capitulis digni sunt, nec habent impedimenta, De quibus: ob rationem quam ante attigimus, nihil necesse est nos plura dicere. Videat qui vult Syluestrum in verbo, Electio, 1. quest. 13.

194

Quintum est: De confirmatione electi ad beneficium hæc esse tenenda. Primo, quod ea fit electi ad beneficium approbatio facta à Superiore: in quo distinguitur à collatione, quæ est libera beneficij cõcessio: & ab institutione, quæ est collatio beneficij, facta ad patroni præsentationem. Secundo, quod tribuat electo plenum ius in beneficio, ad quod est electus: itaut possit ea quæ in iurisdictione consistunt exercere: non vero ante consecrationem exercere que sunt ordinis Episcopalis, vt iam ante notauimus in documento quarto. Tertio, quod eam siue electus, siue electores debeant petere intra tres menses post consensum in electionem exhibitum ab ipso electo: alioqui nulla est electio, ex cap. Quam sit, De electione in 6. ex quo etiam habetur, electum teneri consentire intra mensem: alioqui ipsum priuari iure quæsito, nisi personæ conditio aliud exposcat. De tempore statuto, à iure electioni celebrandæ, videri potest Syluester, in verbo, Electio 1. quest. 6. In qua sub finem habes ex cap. Cupientes, De electione, item in sexto, quid agen-

dum sit, cum pro confirmatione recurrendum est ad Sedem Apostolicam.

Sextum documentum est: peccatum mortale committi non tantum quando iure diuino, aut Ecclesiastico indignus eligitur, sed etiam quando dignus eligitur prætermisso digniore. Quæ est sententia non modo Summulariorum cõmunis in verbo Electio 1. vt Angeli, §. 21. Sylu. quest. 16. Taberna, quest. 14. sed etiam multorum quos referunt, & sequuntur Couarr. ad regulam, Peccatum, par. 2. §. 7. num. 4. & post Gregor à Valentia 2. 2. disput. 5. quest. 7. pñmo 2. §. secundo queritur. Petrus Nauar, in lib. 2. De restit. cap. 2. num. 120. & Azor. in ante citato cap. 15. quest. prima: eamque late persequitur Dominicus Sotus in lib. 3. De iust. & iure, quest. 6. art. 2. Quoad priorem autem (*quæ est mortale committi eligendo indignum*) probatur: tum per textum expressum in cap. Graue, De præbendis: tum per rationem apertam: quod scilicet in eo agatur cõtra iustitiam commutatiuam per Ecclesiæ læsionem, ac etiam contra iustitiam distributiua, per acceptionem personarum, qua indigni dignis anteponuntur in distributione bonorum Ecclesiasticorum, contra illud quod in cap. vnico, tit. Vt Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur, §. Omnibus, decernitur quod Ecclesiastica officia, & beneficia non ex carnis affectu, sed discreto iudicio in persona magis idonea dispensari debeant. De tali peccato mortali expressa mentio est in Concil. Trid. sess. 24. cap. 1. De reform. eique obnoxius est sicut cæteri Summi Pontifices: si sciens, aut debens scire, promoueat, vel procuret promoturi indignum, prout cum Caiet. 2. 2. quest. 63. art. 2. & Soro loco cit. pag. penultima docet Nauar. in Miscell. 35. De oratione, quia ipse non est mere dominus, vt nec cæteri prælati, sed dispensator beneficiorum Ecclesiasticorum, iuxta illud prioris ad Corint. c. 4. Sic nos existimet homo vt ministros Christi, dispensatores mysteriorum Dei. Quod tamen, vt idem Nauar addit, sic limitandum est, vt non procedat, quando indignitas talis fuerit, quam Papa ipse tollere possit; prout potest defectum natalium, & alias irregularitates, vel impedimenta iure tantum humano inducã.

Quoad posteriorem vero partem documenti (nempe quod sit etiam mortale, minus dignum relicto digniore eligere ad beneficium Ecclesiasticum) Sotus in eodem articulo 2. conclusione nona, multas pro ea auctoritates Sanctorum adfert, quas breuitatis studio relinquimus apud ipsam videntas: contenti monere vnam Leonis Papæ haberi in cap. Metropolitanano, distinctione 63. & aliam D. Hieronymi, in cap. Licet, octaua, quæ stione prima: atque addere quod expressis verbis habet Concilium Trident. sess. 24. cap. 1. De reform. eos qui ius habent ad promotionem præficiendorum Ecclesiæ vacanti alienis peccatis communicantes, mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis vtilis ipsi iudicauerint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus: sed eorum exigentibus meritis præfici diligenter curauerint, &c. Certe quid digno electo digniore prætermittit, perinde facit, ac procurator, qui valens domini sui rem facere meliorem, non facit: in alterius gratiam, non autem domini, gerens huius negotium. Ad hæc rationi aperte repugnat inuirtiosum que est notabiliter tum Deo, tum proximo, vt in electione ad maiorem illius gloriam, & huius utilitatem ex officio faciendâ, id quod minus ad eum finem conducit, præferatur ei quod ad eundem magis conducit.

Quod si iura videntur tueri minus digni electionem, in cap. Monasterium, 16. quest. 7. & cap. Cum nobis, & cap. Cum dilectus, De electione: intelligenda sunt tueri eam tanquam validam, non vero tanquam bene. & sine peccato factam, quando alter dignior postpositus fuerit: prout ex doctrina D. Tho. 2. 2. q. 63. art. 2. notat Nauar. in Miscell. 38. de oratione nu. 3. quæ multorum quoque aliorum est, quos Couarr. refert ad regulam Peccatum 2. par. §. 7. nu. 3.

Notanda electioni communi cum alijs modis acquirendi beneficia.

He quædam occurrunt notanda, quæ non minus in alijs modis quibus acquirunt beneficia, quam in electione locum habere possunt. Primum est, Eligentem indignum

omisso di-

omisso digno, teneri restituere omne damnū, quod Ecclesia patitur, ex electione ministri indigni. Pro quo iura, & Doctores, Coaur. adfert in *præced. nu. 2.* Ratio vero in promptu est: quia dans iniuste causam damni, illud rescire tenetur lege iustitiæ, ex cap. fin. De iniurijs. Digno autem qui prætermisus non tenetur restituere beneficium: quia cum is non habuerit ius ad illud, non est per electionem facta ei iniuria: sed Ecclesiæ cui non est datus idoneus minister. Restituit vero satis, qui eligit indignum: si ob incapacitatem electi, collatio ipsi facta, irrita fuerit, curet diligenter ut is beneficium acceptum relinquat; sin valida fuerit collatio, ipse resignet illud in fauorem digni, vel assumat idoneum coadiutorem, vel Ecclesiæ restituat damna quæ ob ipsius indignitatem illi contingunt.

Secundum est, quidquid Caiet. ad memoratum art. 2. contradicatur: videri sentiendum cum Adriano in 4. *De restit. §. Quia determinatum est* (sicut sentiunt Couarruias in *tit. §. 7. num. 6.* & Sotus in 4. *De iustitia & iure questione 6. art. 3. ad 6. argumentum.*) cum qui eligit dignum prætermisso digniori non teneri aliquid restituere: quia in eo non agit contra iustitiam commutatiuam: siue debitam Ecclesiæ, cum ei det idoneum ministrum, siue debitam digniori, qui nullum adhuc habet ius ad beneficium. Obligatio autem restituendi inducitur tantum per violationem iustitiæ commutatiuæ, consistentis in æqualitate, quæ seruat reddendo alteri tantum, quantum ei iniuste ablatum est.

Tertium est: Videri probabile, *quamuis contrarium innuat Nauar. in cit. Miscell. 38. num. 7. & Sotus lib. 3. D. iustitia & iure quest. 6. art. 2. in fine.* quod obligatio eligendi digniorem, non extendatur ad resignandum beneficium suum in fauorem alterius: quia non est elector, neque facit iniuriam Ecclesiæ cum sibi *ut supponimus*, substituatur idoneum ministrum: neque alteri, quia nullus alius, quam ipse ius habet acquisitum ad tale beneficium. Quod idem eadem ratione iudicandum videtur de permutantibus, si permutatio fiat cum sufficienter digno; immo & de collatoribus, seu illis qui ius habent conferendi beneficia per prouisionem liberam, vt Papa, plerumque ordinarij, ac nonnunquam Principes ex privilegio, vel ex aliqua facultate, aut consensu tacito Ecclesiæ. Alioqui enim semper tenerentur digniorem querere: quod à Papa, vel à Regibus exigere durum est.

Verumtamen cum ex communi Doctorum sententia (prout habet Leonard. Lessius lib. 2. De iust. & iure cap. 3. dubit. 14. allatis autoritatibus & rationibus) electores, presentatores, & collatores, quantum in ipsis est, curare debent vt beneficia dignissimis conferantur: dubium non est, quin si dignior in promptu sit, illum minus digno præferre teneatur, quia ratio pro illis in contrarium ante proposita tunc cessat: ipsique agunt alioqui contra fidelitatem, quam Ecclesiæ ex officio debent: & ita peccant. Mortaliter quidem in re grauis momenti: prout contingit quando beneficia sunt cum animarum cura, ex quorum bona prouisione de ministris, pendet totum fere bonum Ecclesiæ, in fide, moribus, & ritibus sacris: & ex mala, totum fere malum. Venialiter vero in alijs beneficijs, vt in Caponatu, Capellaniam, &c. nisi id sæpe fieret: tunc enim electio, presentatio aut collatio, fiorent contra fidelitatem Ecclesiæ debitam: ad cuius bonum magni interest vt diuina officia quam deuotissime & deuotissime celebrentur. Vide memoratum auctorem.

Porro supra positorum verborum *per prouisionem liberam*, ratio est, quia cum beneficium per concursum competentium, & oppositorum confertur: ipsum debet conferri digniori, eo quod talis concursus, & oppositio ad hoc per leges Ecclesiasticas instituitur, vt dignior assumatur: promoueat ur ad beneficium itaut peccatum sit mortale duobus concurrentibus, quorum vnus sit dignus, & alter dignior, hoc prætermisso, beneficium illi conferre.

Circa quod aduerse duo dubia moueri. Alterum est, An peccet dignus si comperat, seu concurrat cum digniore in petitione beneficij. Alterum, An idem, si Prælatu omisso digniori ipsum promoueat, peccet acceptando beneficium sibi delatum. Ad quorum prius respondet Nauar. in *sequenti Miscell. 40. numer. 10.* talem, si alter manifeste, ac notorie sit dignior, peccare mortaliter, saltem prosequendo

concursum vsque ad examinationis, vel suffragationis finem. Tum quia prædet examinatoribus, vel suffragatoribus occasionem peccandi mortaliter. Tum quia competentem digniorem notabiliter lædit in eo quod compellit ipsum facere aliquot expensas & subire aliquas molestias, à quibus alioqui liberaretur.

Secus esset vero, si non constaret aperte alterum digniorem esse: quia nemo tenetur suum ius dubium relinquere indiscussum: aut si non prosequeretur vsque ad finem: quia cessaret ratio prædicta peccati mortalis: aut si id faceret ad obuiandum dolo, & fraudi, qualem ipse Nauar. in sequent. num. 11. adfert in exemplum: si uocentur dignissimi, ad concursum, vt qui mediocriter digni sunt, ab eo desistat: ac deinde rogetur idem dignissimi, à progressu concursus desistere: vt sic amico utrumque digno, cum leui examina, tanquam nullo alio concurrente, conferatur beneficium. Adde quoque ex eodem Nauar. ibidem *num. 13.* similiter non peccare si minus dignus cum digniori concurrat protestando se ei cedere, ac uelle ipsum indemnem reddere, si quas expensas faciat ob suum concursum: quem suscipit ne alijs non magis se dignis, existimetur inferior.

Ad posterius dubium autem, iuxta tradita ab eod. Nauar. in *præcedent. Miscell. 39.* respondendum est: non peccare dignum si beneficium oblatum acceptet, tum bona fide, id est, nesciens, nec scire debens inde iniuriam fieri alteri, qui tanquam dignior præferendus erat: tum etiam bono fine, id est, animo exequendi ad Dei gloriam, & Ecclesiæ utilitatem, officium tali beneficio annexum. Alias vero peccare vt consentientem tali peccato: aut vt male appetentem beneficium, prout idem auctor bene declarat. Ex quo in sequent. *Miscell. 40. num. 7.* adde peccatum quidem esse mortale sic appetere, aut accipere beneficium: non autem acceptum retinere, si rectificetur intentio, & fiant omnia, quæ debent.

Quartum quod notandum occurrit, est: In electionibus, cum digniorem habendum esse, qui spectatis omnibus circumstantijs magis idoneus est ad promouendum bonum communis, & Ecclesiæ, in quod distributio beneficiorum, ex natura rei ordinatur: ideoque fieri posse aliquando vt doctus sit præferendus sanctiori idiotæ: expertus, meliori inexperto: prudens, doctiori imprudenti: nobilis, meliori ignobili: prouectus, sanctiori iuueni, tanquam magis idoneus ad promouendum bonum commune. Hocque est, quod D. Thom. ait. *2. 2. q. 63. art. 2. ad 3.* significat, inquit eligendum esse meliorem; aut simpliciter, aut in comparatione ad bonum commune. Vnde inferitur, quod etsi ex natura rei per tradita à Soto in *cit. art. 2. conclus. 10.* ad Episcopatum, & ad talia beneficia curam animarum habentia præferendus sit Theologus Canonista: ex accidenti tamen Theologo Canonistam præferri possit: ratione scilicet nobilitatis, vel experientie, vel ætatis, vel prudentie, vel sanctitatis vel doctrine, vel quod Ecclesiæ presentibus negotijs commodior sit. Inferuntur & alia de quibus Gregorius à Valentia *2. disput. 3. quest. 7. puncto 2. §. Tertio queritur: apud quem videnda sunt.*

Quintum est, ex Nauar. in *Miscell. 38. De oratione Sump-tuum.* Aliquot casus dari in quibus sine peccato, saltem mortali, dignus potest in beneficio præferri digniori. Primus est, quando eligitur dignus de gremio Ecclesiæ, posthabito digniore extraneo, ex cap. Nullus, *distinct. 61.* aut eligitur indigena dignus, posthabito alienigena digniore, iuxta legem In Ecclesijs, Cod. De Episcopis, & Clericis. Secundus est, quando per statuta, vel foundationem, beneficium debetur Clericis alicuius loci: quia tantum est promouendus eorum dignissimus: indignus autem iuxta antedicta; nunquam: quidquid statuta foundationis exigant, aut ferant. Tertius est, ex Soto, & Caiet. quando beneficium fuerit simplex: quem Nauar. bene reicit *num. 4.* quia in eo perinde ac in curato beneficio: potest contra iustitiam, comitti personarum acceptio quam illi fatentur esse de se peccati mortale. Quartus est, quando dignitas dignioris, parum excederet dignitatem minus digni: quia exiguitas damni à mortali excusat iniustitiam, quæ in eo committitur. Quintus est: cum interuenit consensus liber digniorem, in electionem minus digni, quia ex regula iuris in 6. Scienti, & con-

fenti-

AL
IS

199.

200.

sentienti non fit iniuria, neque dolus. Potest tamen esse peccatum, si in notabile detrimentum Ecclesie talis consensus procuraretur: ut quando multum indiget opera dignioris. Sexus est, cum dignior non potest, aut non sine magna difficultate potest haberi; quia tunc censetur mortaliter deesse digniores. Postremus est, quando in minus digno, concurrunt pietatis, misericordie, vel utilitatis publicae argumenta: quae causam iustam arbitrio viri prudentis ostendant adesse, ut dignus praeferatur digniori, etiam si non efficiant illum digniorem. Ad huius confirmationem Navarrus nu. 8. quaedam adfert in usu posita, quae nemo damnet, sed potius commendatione digna iudicet: ut quod mortuo in curia, de Ecclesia valde bene merito, nepoti ipsius satis digno conferatur beneficium vacans per illius mortem, quia reliquit parentes egentes subsidio.

CAPVT XV.

De postulatione, ac de nominatione personae ad beneficia.

S V M M A R I V M.

- 201 Postulatio alia late sumpta, & alia stricta, quidque haec sit.
 202 Quis postulare, & quis postulari possit.
 203 Apud quem sit postulandum, & quod postulatione per ipsum comprobata, non sit opus confirmatione: quodque ante praesentationem postulationis liceat eam reuocare.
 204 Nominatio tum late, tum si stricte sumitur, quidque sit stricte sumpta, ac quotuplex.
 205 Notanda pro praxi de nominatione quae fit a Principibus ad beneficia Ecclesiastica.
 206 Conditiones in ea requisitae, quando est ad Archiepiscopatum, aut Episcopatum.
 207 Requisitae quando ea est ad Abbatias, & Prioratus conuentuales, & electiuos.

201. **P**OSTVLATIO late sumpta confunditur cum electione: sumpta vero stricte, ut in titulo 5. lib. 1. Decretalium, & à nobis in praesentia sumitur, ab ea distinguitur: definiturque potest congruenter iis quae habentur in cap. Bonae, 2. in cap. finali De postulatione Praelati. & in cap. Innotuit, De electione: simplex quaedam personae eligi prohibita, non ob vitium, sed ob defectum Canonicum, ad Praelaturam petitio apud Superiorem vnanimiter facta ab iis, qui ius eligendi habent. Ex qua definitione intelligitur triplex personae generis considerandum esse in postulatione: videlicet postulantis, postulati & Superioris apud quem postulatur.

202. Ac quoad primum: postulare possunt qui eligere, ex cit. cap. Bonae: nempe Canonici, & aliae personae collegiales, quibus de iure competit electio Praelati futuri. Introducta enim fuit postulatio, quia saepe accidebat, ut quis idoneus esset ad Praelaturam, nisi talem eligi Canones prohiberent.

Quoad secundum vero, is in Praelatum postulari potest, qui summo iure eligi non potest: non tamen indifferenter quilibet: sed is solus, qui non est omnino idoneus, & cuius impedimentum ita tolerabile est, ut eo non obstante utiliter, & honeste praefici possit Ecclesiae. Si que non potest haereticus, ac aliter criminosis postulari, iuxta cap. 1. De postulatione Praelatorum: potest vero qui ob defectum aetatis aut quia ex illegitimo thoro natus est, aut quia nondum Clericus est, eligi non potest. Similiter Episcopus vnus Ecclesiae, qui in alia eligi non potest, postulari potest, ex cap. finali eod. tit. Et qui nondum est Religiosus professus, potest in abbatem postulari, quem non possit eligi, ex cap. Cum monasterium, De electione.

203. Quod denique attinet ad tertium, is Superior potest postulationem admittere, qui super electionis impedimento, & defectu Canonico dispensandi ius habet & non alius. Factaque ab eo postulationis comprobatione, ea habet effectum plenum electionis confirmatae: ita ut alia confirmatio non requiratur: sed statim atque postulatus admissus est ab

ipso Superiore, fit ei potestas, & ius transiendi ad Ecclesiam postulantium, ex Sylu. in verbo, Postulatio, quaest. 6. Ex quo in praecedenti quaest. 2. adde, satis esse ut postulatio fiat a maiori parte Capituli: & ex sequen. quaest. 8. Postulatione differre in hoc ab electione, quod publicato semel scrutinio, eligentes variare non possint, aut retrocedere: quia per illum ius acquiritur electo: postulantes autem possint ante praesentationem factam Superiori, variare ac retrocedere: etiam publicato scrutinio (nisi obstat fides praefata compromissa) quia postulantes solummodo declarant votum suum, dirigendo illud ad Superiorem. Neque vllum ius postulato, cum sit inhabilis ad beneficium, acquiritur ex postulatione. Et ideo postulatus non potest iure conqueri, si postulantes variant antequam praesentatus sit Superiori. Quod quamuis ita sit, nihilominus postulatio potest esse sufficiens obiectum peccati simoniae: eo quod sit via quaedam ad consequendum beneficium, quantumuis non tribuat ius aliud quoad illud. Alia quaedam habet Sylu. in eod. verbo, sed in quibus nihil est cur immoremur, cum iam fere postulatio, sicut & electio defierit esse in usu. Ad dicendum igitur de nominatione accedendum est.

Nominatio, sicut & postulatio, sumitur tum late, tum stricte: ac late sumpta sicut postulatio confunditur cum electione: sumpta vero stricte, ab ipsa postulatione distinguitur, quod postulatio de vno tantum fiat, & nominatio fieri possit de pluribus. Ea vero triplex est, prout ex Panormit. refert Sylu. in verbo, Nominatio: & Rebuffus declarat in tractatu nominationum quaest. prima num. 23. 24. & 25. Vna est qua inter electores ante scrutinium aliquis nominatur tanquam idoneus ad beneficium: haecque nullum ius ad beneficium tribuit nominato, quia per eam tantum proponitur collegio, ut eligatur si placeat: modum enim habet tractatus, quo electores de idoneo eligendo inter se tractant. Altera est, quae fit in scrutinio electionis: seu quae quilibet electorum solet dicere secreto, Eligo, aut nomino talem. Neque etiam per eam acquiritur nominato ius ad beneficium, quamuis scrutinio publicato, nominans si dignum nominarit, non possit variare, ex cap. Publicato, De electione. Priusquam autem publicaretur variare potuisse, addidit ibi Sylu. Tertia est, qua duo, vel tres qui sunt digniores in Capitulo, vel collegio, nominantur Superiori, & petitur ut alicui eorum praelaturam, seu beneficium conferat: qua nominatione Superiori oblata, nominantes non possunt variare ex Rebuffus tit. n. 25. Ad dente ex tali nominatione acquiri ius, ut ea pendente non procedatur ad electionem. Ceterum perinde ac electio, & postulatio, hodie nominatio ipsa stricte sumpta, raro in usu est, excepta ea quae Ecclesiae concessione, seu indulto fit a Principibus in suis terris ad Ecclesias Cathedralis, & ad Metropolitanas, atque ad Abbatias, & ad Prioratus conuentuales electiuos. Talis enim non solum vsitata sed etiam vsitatissima est.

De qua proinde Confessarius monendus est imprimis, in ea, perinde ac in postulatione nefandum simoniae crimen committi ab illis, qui pro ea dederint, vel acceperint pecuniam, aut quid peremptoriae aestimabile: quoniam ius nominandi spiritale est, non aliter, ut nec ius patronatus laico competens, quam per privilegium ab Ecclesia concessum, nominatioque ipsa est via ad beneficium obtinendum, perinde ac electio, vel postulatio, in cuius locum ea successit Papae concessione. Deinde non esse factam concessionem nominandi alium, quam idoneum, hoc est, habentem conditiones, tam eas, quas ius commune requirit, ut quis censetur dignus beneficio; ad quod assumitur (de quibus in praecedentibus diximus) quam eas quas particulariter requiruntur concordata facta inter Papam, & Principem, cui concessum fuit privilegium nominandi: quales sunt ea quae ex concordatis inter Papam, & Regem Galliae, tit. De regia ad Praelaturas nominatione faciendae, §. primo, colliguntur à Rebuffo.

206. Prima est, ut Archiepiscopus, aut Episcopus, ad quem Rex Galliae nominare potest, iam vacet: ita ut nominare non possit ad vacaturum. Secunda, ut idem siue Archiepiscopus, siue Episcopus, spectet ad electionem, vel postulationem Capituli seu Canonicorum: adeo ut electione, aut collatione spectante ad alios iure aliquo speciali, talis nomi-